

O Slovensku se říká, že mu s výjimkou moře žádná přírodní krása nechybí – a připíšu-li se k tomu i historické památky, je to země jako stvořená pro letní turistiku. Ostatně, první turistickou trasu na Slovensku vyznačil Sitnianský spolek na vrchol Sitna již v r. 1874. Hledáme-li první rozhlednu, pak můžeme jít ještě o půl druhého století dále, neboť na stejné hoře, 1009 m vysokém Sitnu, stála již od r. 1720. A jestliže vezmeme v úvahu i relativně nízké ceny a dopravní dostupnost, pak není co řešit. Vzhůru na Slovensko!

SLOVENSKO PĚŠKY

TURISTICKÉ ZNAČENÍ

Stejně jako u nás, i na Slovensku jsou **turistické trasy značeny** pomocí značek ve standardizované podobě čtverce o velikosti přibližně 10 x 10 cm, děleného na tři pruhy – oba krajní jsou bílé, prostřední je pak v jedné ze čtyř vodičích barev (červená, modrá, zelená a žlutá). Vedle toho existuje ještě poměrně pestrá nabídka různých odboček (k jeskyni, chatě, studánce apod.), opět v barvě značky a s bílým okrajem. Značky jsou kreslené podle státní normy a chráněné zákonem, ale jejich poškozování je (bohužel) poměrně časté a pachatelé prakticky nepostížitelní. Stejně jako ve většině evropských zemí (na rozdíl od Česka), **údaje o vzdálenostech** na rozcestnicích nejsou v kilometrech, ale **v hodinách**, což je zejména v obtížném horském terénu výrazně praktičtější. Časové údaje jsou ovšem poměrně často dost optimistické. Středně zkušený turista s batohem na zádech má obvykle co dělat, aby příslušnou trasu za udávaný čas ušel. Oproti českým ze-

Pěší turistika ve Vysokých Tatrách (foto J. Berger)

mím je ovšem značení poněkud méně kvalitní, na mapách můžeme najít značky v terénu již „neviditelné“ (či neudržované), nebo se pozastavíme nad logikou vedení značek přímo přes roklí či napříč obdělávaným polem, byť vpravo i vlevo vede cesta k požadovanému cíli... **Kvalita značení** více-méně klesá s atraktivitou regionu: ve Vysokých Tatrách či Slovenském raji je možné jít téměř bez mapy a i technické vybavení cest (můstky apod.) je bezproblémové, v méně vyhledávaných krajích typu

Cerové vrchoviny jsou chybějící rozcestníky či neudržované úseky značek smutnou realitou. **Turistické mapy** pokrývají v měřítku 1 : 50 000 celé území Slovenska, jejich vydavatel zpracoval nejatraktivnější oblasti i v měřítku 1 : 25 000. K dostání je i mapa celého území Slovenska v podobě atlasu s vyjímavými listy.

Udržování značených cest, jejich obnova a úpravy, je v gesci Klubu slovenských turistov (www.kst.sk).

NEJVYHLEDÁVANĚJŠÍ REGIONY A VÝCHODISKA PĚŠÍCH TRAS

Vysoké Tatry: Štrbské Pleso (jednodenní výstupy na Solisko, Kriváň, Rysy), Starý Smokovec (např. ke Studenovodským vodopádům), Tatranská Lom-

Pieniny – projížďky bryčkou (foto M. Dusíková)

nica (Sklanaté pleso, za ideálních podmínek Lomnický štít), Ždiar atd. **Nízke Tatry:** Jasná (výstup na Chopok a Ďumbier, pro zdatné turisty v jednom dni), Demänovské jeskyně, Telgárt (výstup na Kráľovu hoľu a k pramenům Hronu); celé pohoří se dá přejít po hřebenovce jako několikadenní přechod cca 80 km dlouhý **Západné Tatry:** Podbanské, Zuberec (oblast Roháčů)

Štiavnické vrchy: Banská Štiavnica (Sitno, Štiavnická jezera), Vyhne, Žiar nad Hronom **Malé Karpaty:** Bratislava, Svätý Jur, Smolenice, Plavecké Podhradie **Vihorlat:** Remetské Hámre, Vinné, ze severu Snina **Poloniny:** Nová Sedlica (ke Stuzickému pralesu a na Kremenec) **Slovenský kras:** Rožňava, Plešivec (autobus k jeskyni Domici), Turňa nad Bodvou (Zádielska dolina)

... a desítky dalších možností...

Oravské Beskydy: Námestovo (Babia Hora – jednodenní výstup) **Malá Fatra:** Terchová (výstupy na Velký Kriváň, Velký Rozsutec, do oblasti Vrátné doliny), Varín, Strečno, Martin **Velká Fatra:** Blatnica, Donovaly, Ružomberok (Vlkolínec), Vrátky **Slovenský raj:** Smižany (u Spišské Nové Vsi – spojení vlakem), Čingov (kemp), Hrabušice (kemp Podlesok), z jihu Dedinky, Mlynky

SLOVENSKO NA KOLE

Stejně jako v Česku, i na Slovensku je v posledních letech velmi populární cykloturistika. Zatímco v českých zemích se s cykloturisty můžeme setkat prakticky všude, Slovensko je výrazně omezeno reliéfem; nejvíce nadšenců s kolem a cyklomapou samozřejmě najdeme v nížinných oblastech na

jihozápadě státu, pro horské oblasti jsou pak typičtí „blázni“ na trekkingových a horských kolech, kteří nemají problém vyjet do tatarských dolin či na hřeben Nízkých Tater. Na rozdíl od turistických tras neexistuje dosud pro cyklotrasy jednotný způsob značení – nejčastěji jde buď o žluté šipky, podobně těm českým, nebo o bílé čtverce s barevným písmenem „C“. Značení se liší region od regionu, ovšem většinou najdeme v mapách poznámku, jaké šipky máme v terénu hledat. **Cyklistické mapy** se vydávají, převážně v měřítcích 1 : 50 000 a 1 : 100 000.

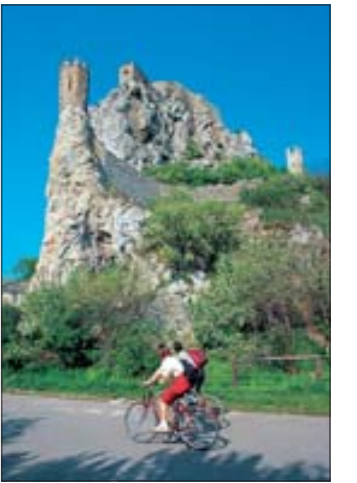
NEJOBLÍBENĚJŠÍ CYKLOTURISTICKÉ REGIONY

Podunajská nížina (v úseku Petržalka – Čunovo vede po slovenském území i mezinárodní cykloturistická trasa podél Dunaje) **Záhorie** (okolí Trenčína) **Liptov** **Podpoľanie** (východiskem Detva) **Prešov a okolí**

Při cykloturistice na Slovensku platí, že pěší turisté mají přednost.

VODNÍ TURISTIKA

Množství řek, tekoucích z horských oblastí do úrodných nížin, dělá ze Slovenska i zemi zaslíbenou pro vodní turistiku. Najdeme tu vodní toky všech obtížností – od zcela klidných řek, které jsou „olejem“ vhodným pro začátečníky, až po dravé toky pro raftaře. Ostatně, Slováci jsou vynikajícími reprezentanty ve vodních sportech, největší úspěchy na olympiádách mají právě z vodního slalomu (Mar-

Cykloturistika pod Devímem (foto SACR)

tikán, Kaliská, bratři Hochschornrovi...).

Zatímco pro závodníky byly vybudovány umělé kanály v Liptovském Mikuláši a Čunově u Bratislavy, turisté si vyberou spíše některou z „jednodušších“ řek, protékajících romantickou krajinou.

NEJVYHLEDÁVANĚJŠÍ VODNÍ TOKY

Hnilec (splavný od Dobšinské jeskyně, 82 km, obtížnost max. WW II) **Hornád** (splavný od Hrabušic, 147 km, průjezd národním parkem Slovenský raj je ovšem zakázán; při splutí od Spišské Nové Vsi max. WW I) **Hron** (asi nejhezčí slovenská řeka, splavný od Červené Skaly až k ústí v délce 281 km (obvykle se končí o 90 km dříve v Kozárovcích), obtížnost až na problematická místa WW I) **Ipeľ** (od Brezničky, 162 km, obtížnost nejprve WW I, ale cca od 140. km ZWC; v délce 132 km tvoří státní hranici s Maďarskem) **Liptovská Belá** (od Podbanského k Liptovskému Hrádku, 18 km, obtížnější řeka – WW II, oblíbená pro výcvik plavby na raftech) **Malý Dunaj** (celý tok, 135 km; klidná, pomalá řeka) **Ondava** (splavná od Svidníku, 112 km, obtížnost max. WW I; málo tábořišť, uprostřed toku přehradní nádrž Velká Domaša) **Slaná** (od ústí Dobšinského potoka, 75 km, nejprve WW II a často málo vody, od Kozárovce převážně ZWC)

Méně vhodné je splouvání Váhu (kaskáda přehrad) a Nitry (dost znečištěná a průtok snížen odběrem vody pro továrny), velké řeky v nížinách jsou zas vodácky nezajímavé a pomalé (Latorica, Dunaj). Kuriozitou je možnost **plavení se na vorech** (pltníctvo) na Dunajci v Pieninách.

